python™

Unit 8

Classes and Objects; Inheritance

Hướng đối tượng

Hướng đối tượng là gì?

- Là kỹ thuật bao bọc dữ liệu, nhằm tạo ra một kiểu dữ liệu mới.
- Các khái niệm:
  - Trừu tượng (Abstraction)
  - Đa hình (Polymorphism)
  - Đóng gói (Encapsulation)
  - Kế thừa (Inheritance)

OOP, định nghĩa Class

- Python được xây dựng như một ngôn ngữ lập trình hướng thủ tục (procedural language).
  - OOP có tồn tại, hoạt động tốt nhưng không chặt chẽ
- Khai báo class như sau

```
class name:
    statements
```

Fields (thuộc tính)

name = value

- Ví dụ:

```
# main
p1 = Diem()
p1.x = 2
p1.y = -5
```

diem.py

```
1  class Diem:
2      x = 0
3      y = 0
```

- Thuộc tính là biến nằm trong lớp, mô tả đặc tính của đối tượng.
- Được khai báo trực tiếp trong lớp hay trong hàm tạo (constructors)
- Python không có tính chất đóng gói (encapsulation) hay private fields

Sử dụng Class

`import` **class**

- client programs must import the classes they use

point_main.py

```
 1  from Diem import *
 2
 3  # main
 4  p1 = Diem()
 5  p1.x = 7
 6  p1.y = -3
 7  ...
 8
 9  # Python objects are dynamic (can add fields any time!)
10  p1.name = "Tyler Durden"
```

python™

Object Methods

```
def name(self, parameter, ..., parameter):
    statements
```

- `self` *must* be the first parameter to any object method
  - represents the "implicit parameter" (`this` in Java)
- *must* access the object's fields through the `self` reference

```
class Diem:
    def dich_chuyen(self, dx, dy):
        self.x += dx
        self.y += dy
    ...
```

Exercise Answer

diem.py

```
1  from math import *
2
3  class Diem:
4      x = 0
5      y = 0
6
7      def dat_vi_tri(self, x, y):
8          self.x = x
9          self.y = y
10
11     def khoang_cach_tu_tam_o(self):
12         return sqrt(self.x * self.x + self.y * self.y)
13
14     def khoang_cach(self, other):
15         dx = self.x - other.x
16         dy = self.y - other.y
17         return sqrt(dx * dx + dy * dy)
```

Calling Methods

- Có 2 cách”

  1) **object.method(parameters)**

  hoặc

  2) **Class.method(object, parameters)**

- Ví dụ:

```
p = Diem(3, -4)
p.dich_chuyen(1, 5)
Diem.dich_chuyen(p, 1, 5)
```

Constructors (hàm tạo)

```
def __init__(self, parameter, ..., parameter):
    statements
```

- a constructor is a special method with the name `__init__`
- Ví dụ:

```
class Diem:
    def __init__(self, x, y):
        self.x = x
        self.y = y
    ...
```

  - How would we make it possible to construct a `Diem()` with no parameters to get (0, 0)?

python™

toString and __str__

```
def __str__(self):
    return string
```

- equivalent to Java's `toString` (converts object to a string)
- invoked automatically when `str` or `print` is called

Exercise: Write a `__str__` method for `diem` objects that returns strings like `"(3, -14)"`

```
def __str__(self):
    return "(" + str(self.x) + ", " + str(self.y) + ")"
```

Complete Point Class

diem.py

```
1  from math import *
2
3  class Diem:
4      def __init__(self, x, y):
5          self.x = x
6          self.y = y
7
8      def khoang_cach_tu_tam_o(self):
9          return sqrt(self.x * self.x + self.y * self.y)
10
11     def khoang_cach(self, other):
12         dx = self.x - other.x
13         dy = self.y - other.y
14         return sqrt(dx * dx + dy * dy)
15
16     def dich_chuyen(self, dx, dy):
17         self.x += dx
18         self.y += dy
19
20     def __str__(self):
21         return "(" + str(self.x) + ", " + str(self.y) + ")"
```

Operator Overloading

- **operator overloading**: You can define functions so that Python's built-in operators can be used with your class.
  - See also: http://docs.python.org/ref/customization.html

Operator	Class Method
-	`__sub__(self, other)`
+	`__add__(self, other)`
*	`__mul__(self, other)`
/	`__truediv__(self, other)`

Unary Operators

-	`__neg__(self)`
+	`__pos__(self)`

Operator	Class Method
==	`__eq__(self, other)`
!=	`__ne__(self, other)`
<	`__lt__(self, other)`
>	`__gt__(self, other)`
<=	`__le__(self, other)`
>=	`__ge__(self, other)`

Bài tập

- **Viết class PhanSo** để biểu diễn phân số như 1/2 hay -3/8.
- Viết hàm rút gọn phân số; ví dụ, rút gọn 4/12 thành 1/3 hay 6/-9 thành -2/3.
  - Hint: Sử dụng hàm tìm ước chứng lớn nhất (greatest common divisor) ➔ math.gcd(a,b)
- Định nghĩa hàm `cong` và `nhan` 2 phân số
- Định nghĩa các toán tử +, *, ==, <

python™

Generating Exceptions

`raise` **`ExceptionType("message")`**

- useful when the client uses your object improperly
- types: `ArithmeticError`, `AssertionError`, `IndexError`, `NameError`, `SyntaxError`, `TypeError`, `ValueError`

- Example:

```
class BankAccount:
    ...
    def deposit(self, amount):
        if amount < 0:
            raise ValueError("negative amount")
        ...
```

Inheritance (thừa kế)

```
class name(superclass):
    statements
```

– Ví dụ:

```
class Diem3D(Diem):    # Diem3D extends Diem
    z = 0
    ...
```

- Python also supports *multiple inheritance*

```
class name(superclass, ..., superclass):
    statements
```

(if > 1 superclass has the same field/method, conflicts are resolved in left-to-right order)

Calling Superclass Methods

- methods: **class.method(object, parameters)**
- constructors: **class.__init__(parameters)**

```
class Diem3D(Diem):
    z = 0
    def __init__(self, x, y, z):
        Diem.__init__(self, x, y)
        self.z = z

    def dich_chuyen(self, dx, dy, dz):
        Diem.dich_chuyen(self, dx, dy)
        self.z += dz
```

Static method

- Để định nghĩa method dạng static thì thêm từ khóa ***@staticmethod***
- Ví dụ:

```
class class_name:
        @staticmethod
        def static_method_name(param_list):
                pass
```

- Cách gọi:

```
class_name.static_method_name()
```

python™